

UURING: Pooled noored tarbijad leiavad, et võltsitud toodete ostmine on aktsepteeritav

- 80% eurooplastest arvab, et võltsingud toetavad kuritegelikke organisatsioone ning kahjustavad ettevõtteid ja töökohti. Kaks kolmandikku leiab ka, et võltsingud ohustavad tervist, ohutust ja keskkonda.
- Kolmandik eurooplastest peab siiski põhjendatavaks/aktsepteeritavaks võltstoodete ostmist, kui ehtsa toote hind on liiga kõrge. Sama arvavad koguni pooled noortest.
- Teadmatus: 35% Eesti tarbijatest ei teadnud, kas toode on ehtne või mitte, ja 10% teatas, et on ostnud võltsinguid tahtlikult.
- Internetipiraatlus: 13% eestlastest on ebaseaduslikult sisu tarbinud, eelkõige spordi vaatamiseks.

Legaalne ligipääs: möödunud aastal tasus 4 eurooplast 10st seaduslikust allikast pärit sisule juurdepääsu eest, ka Eestis 40%.

Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) täna avaldatud uuest uuringust selgub, et eurooplased on üha teadlikumad võltsingute ostmise ja ebaseaduslikest allikatest pärit sisu kasutamise riskidest ja tagajärgedest. EUIPO uuring vaatleb kodanike suhtumist intellektuaalomandisse.

80% eurooplastest arvab, et võltstoodete taga on kuritegelikud organisatsioonid ja võltsingute ostmine hävitab ettevõtteid ja töökohti. 83% vastanutest leiavad ka, et see soodustab ebaeetilist käitumist. Kaks kolmandikku näeb selles **ohu tervisele, ohutusele ja keskkonnale**.

82% eurooplastest leiab, et ebaseaduslikest allikatest piraatsisu hankimisega kaasneb **kahjulike tavade risk** (nt pettused või alaealistele sobimatu sisu).

Vaatamata neile positiivsetele tulemustele peab **kolmandik eurooplasi (31%) võltskaupade ostmist endiselt aktsepteeritavaks**, kui originaali hind on liiga kõrge; 15–24-aastastest noortest tarbijatest arvavad nii pooled (50%).

Isiklikele kogemustele tuginedes **teatab 13% eurooplastest**, et on viimase 12 kuu jooksul **teadlikult võltsinguid ostnud**. See näitaja ulatub **15–24-aastaste seas 26%-ni**, mis on kaks korda suurem kui ELi keskmine, 55–64-aastaste vanuserühmas on see vaid 6% ning 65-aastaste ja vanemate seas alla 5%.

Riikide tasandil varieerub võltsinguid ostnud tarbijate osakaal 24%-st Bulgaarias 8%-ni Soomes. Peale Bulgaaria on võltsingute tahtliku ostmise levik üle ELi keskmise Hispaanias (20%), Iirimaa (19%), Luksemburgis (19%) ja Rumeenias (18%).

Originaaltoodete **madalam hind** on endiselt kõige enam nimetatud põhjus (43%), miks võltsinguid ei osteta. **Halbade kogemuste riskid** (ebakvaliteetseid tooteid nimetas 27% inimestest, ohutusriske 25% ja karistust 21%) on samuti peamised tegurid, mis takistavad tarbijaid võltsinguid ostmast.

Ebakindlus tarbijate seas

Ebakindlus seoses toodete ehtsusega on samuti suurenenas. Peaaegu **4 eurooplast 10st (39%) on endalt küsinud, kas nad on ostnud võltsingu; pooled noortest (52%) teatasid sama**.

Erinevused liikmesriikide vahel on samuti suured: kui üle veerandi Taani ja Madalmaade tarbijatest (26%) ei ole kindlad, kas ostetud kaup oli ehtne või mitte, siis Rumeenias ulatub see näitaja 72%-ni.

Eurooplased kahtlevad ka veebisisu allikate legaalsuses: **41% ei ole kindel, kas kasutatud infosisu allikas oli seaduslik või mitte**.

EUIPO tegevdirektor **Christian Archambeau** märkis:

Kodanike arusaamade mõistmine aitab pidada sisukaid vestlusi tarbijate ja sidusrühmadega meie teadlikkuse suurendamise ja teavitustegevuste raames. Viimane intellektuaalomandi tajumise uuring annab uut olulist teavet intellektuaalomandiõiguste rikkumise tajumise kohta ja rõhutab taas vajadust toetada tarbijakaitset. See kinnitab ka positiivset arengut seoses seaduslikest allikatest pärit digisisu alase teadlikkuse ja kättesaadavusega.

Internetipiraatlus ja spordiüritused

Eurooplased on üldiselt piraatsisu kasutamise vastu: **80% eelistavad kasutada internetisisule juurdepääsuks seaduslikke allikaid**, kui on olemas taskukohane võimalus.

Tegelikult on peaaegu 9 inimest 10st teadlikud vähemalt üht liiki seadusliku sisu pakkumisest oma riigis ja üle **4 eurooplase 10st (43%) on** viimase aasta jooksul **maksnud seaduslikust allikast pärit autoriõigusega kaitstud sisu juurdepääsu, allalaadimise või voogedastuse eest**.

65% eurooplastest peab siiski **piraatlust vastuvõetavaks, kui sisu ei ole tellitud kanalite kaudu kättesaadav.**

Lisaks tunnistab **14% eurooplastest**, et on viimase 12 kuu jooksul **tahtlikult kasutanud sisu ebaseaduslike allikate kaudu**. 15–24-aastastest noortest on neid kolmandik (33%). Eeskätt oli tegemist **spordi jälgimisega** ebaseaduslike voogedastusseadmete või rakenduste kaudu.

Ka piraatsisu kasutavate inimeste osakaal oleneb riigist, ulatudes 9%-st Soomes ja Taanis kuni 22%-ni Maltal.

Piraatsisu kasutamisest loobumise peamised põhjused on seaduslikest allikatest pärit sisu parem taskukohasus ja laiem valik.

MÄRKUS TOIMETAJATELE

Aruandes esitatakse tulemused 2023. aasta uuringust „Euroopa kodanikud ja intellektuaalomand: tajumine, teadlikkus ja käitumine“ (intellektuaalomandi tajumise uuring) ning see kajastab ka 2013., 2017. ja 2020. aasta intellektuaalomandi tajumise uuringute tulemusi. Käesoleva uuringu eesmärk on koguda teavet Euroopa tarbijate hoiakute kohta intellektuaalomandi suhtes. Ajavahemikul 30. jaanuarist kuni 15. veebruarini 2023 tehti kõigis ELi liikmesriikides kokku 25 824 veebiintervjuud vähemalt 15-aastaste elanikega.

TEAVE EUIPO KOHTA

[EUIPO](#) on üks ELi suurimaid detsentraliseeritud asutusi, mis asub Hispaanias Alicante. EUIPO, [maailma kõige uuenduslikumaid intellektuaalomandiameteid](#), haldab Euroopa Liidu kaubamärgi ja ühenduse registreeritud disainilahenduse registreerimist, mis tagavad intellektuaalomandi kaitse kõigis ELi liikmesriikides. Samuti teeb EUIPO koostööd ELi riiklike ja piirkondlike intellektuaalomandiametitega ning majutab intellektuaalomandiga seotud õigusrikkumiste Euroopa vaatluskeskust. Lisaks korraldab EUIPO iga kahe aasta järel konkursi [DesignEuropa Awards](#), et tunnustada väljapaistvaid tööstusdisainilahendusi ja nende autoreid.

[Intellektuaalomandiga seotud õigusrikkumiste Euroopa vaatluskeskus](#) asutati 2009. aastal, et toetada intellektuaalomandiõiguste kaitset ja järgimist ning võidelda intellektuaalomandiõiguste rikkumise suureneva ohuga Euroopas. Vaatluskeskus viidi 5. juunil 2012 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 386/2012 EUIPO alluvusse.

Meediakontakt

EUIPO teabevahetustalitus

Tel +34 653 674 113

press@euipo.europa.eu

